

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

24 березня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 732/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати:

головуючого – Патрюка М.В.,

членів Комісії: Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А. - доповідача, Прилипка С.М., Устименко В.Є.

розглянувши питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Печерського районного суду міста Києва Цокол Лариси Іванівни за зверненням народного депутата України Дубневича Ярослава Васильовича та інших,

встановила:

У листопаді та грудні 2015 року до Комісії надійшли звернення народного депутата України Дубневича Я.В. та інших щодо дій судді Печерського районного суду міста Києва Цокол Л.І., яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді з підстав, передбачених частиною першою статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме: умисне або внаслідок недбалості незаконна відмова в доступі до правосуддя (у тому числі незаконна відмова в розгляді по суті позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги тощо) або інше істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило учасниками судового процесу реалізацію наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків або призвело до порушення правил підсудності чи підвідомчості.

Народним депутатом зазначається, що 16 жовтня 2015 року ухвалою слідчого судді Печерського районного суду міста Києва Цокол Л.І. колишньому командирі «Беркут» ОСОБА_1 скасовано обов'язок носити електронний засіб контролю.

Суддею не враховано те, що підозрюваний ОСОБА_1 допускав порушення покладених на нього обов'язків щодо неприбуття за вимогою суду, а також факти порушення правил носіння ним електронного засобу контролю.

Стосовно підозрюваного ОСОБА_1 наявна обґрунтована підозра у вчиненні злочинів, три з яких є тяжкими.

Скасування обов'язку носити електронний засіб контролю відкриває перед підозрюваним можливість переховуватись від органів досудового

розслідування та суду, перешкоджанню досудовому розслідуванню у кримінальному провадженні, незаконного впливу на свідків, потерпілих, які на даний час ще не допитані, експертів, спеціалістів у цьому провадженні, знищенні, переховуванні або спотворенні будь-якої з речей та документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення та приховуванні доказів, які викривають його у вчиненні злочинів.

Посилаючись на вказані обставини, народні депутати просять провести перевірку та вжити заходів дисциплінарного впливу стосовно судді.

Відповідно до статті 95 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» членом дисциплінарної палати Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Макарчуком М.А. проведено перевірку викладених у зверненні даних.

Розглянувши висновок члена дисциплінарної палати та зібрані в процесі перевірки матеріали, заслухавши доповідача, дисциплінарна палата дійшла висновку, що у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Цокол Л.І. необхідно відмовити з таких підстав.

Установлено, що 13 жовтня 2015 року до Печерського районного суду міста Києва надійшло клопотання прокурора відділу процесуального керівництва у кримінальних провадженнях слідчих Управління спеціальних розслідувань Департаменту процесуального керівництва у кримінальних провадженнях слідчих центрального апарату Генеральної прокуратури України Янушевич О.Ю. про продовження строку дії запобіжного заходу та обов'язків, покладених на ОСОБА_1, а також застосування нових обов'язків.

Ухвалою від 16 жовтня 2015 року клопотання задоволено частково.

Із письмових пояснень судді вбачається, що мотиви прийнятого рішення нею викладено у мотивувальній частині ухвали суду від 16 жовтня 2015 року.

Постановлена ухвала не підлягає оскарженню, а тому не може бути предметом перегляду суду апеляційної інстанції.

Однак, постановляючи таку ухвалу, суддя виходила з того, що обґрунтовуючи необхідність продовження строку дії покладених на підозрюваного обов'язків прокурором зазначено про те, що закінчити досудове розслідування у встановлені строки не виявляється можливим у зв'язку із значним обсягом слідчих та процесуальних дій. При цьому прокурором не надано підтвердження призначення додаткових експертиз, не обґрунтовано необхідність додаткового допиту потерпілих, неможливість проведення слідчих експериментів у визначені раніше строки.

Строк досудового розслідування продовжено прокурором 12 жовтня 2015 року на дванадцять місяців.

Вирішуючи питання про продовження строку дії покладених на ОСОБА_1 обов'язків, суд виходив з того, що особа підозрюється у вчиненні тяжких злочинів, а тому ризик можливого переховування підозрюваного наразі не зменшився. Однак, враховуючи тривалість досудового розслідування, з часу пред'явлення підозри та відсутність достатніх аргументів та доводів на неможливість завершення досудового розслідування слід визнати, що строк, на який прокурор просить продовжити термін дії обов'язків, є таким, що потребує коригування.

Із наданих матеріалів та пояснень сторін вбачалося, що підозрюваним виконуються покладені на нього процесуальні обов'язки. Ухвалою слідчого судді від 30 вересня 2015 року скасовано покладений обов'язок щодо заборони

відлучатись із населеного пункту, в якому він зареєстрований та проживає, без дозволу слідчого або прокурора суду. Дана ухвала набрала законної сили, а тому, на думку суду, підстав для встановлення вказаного обов'язку не вбачалось.

З урахуванням особи підозрюваного, строки дії запобіжних заходів, судом визнано недостатньо обґрунтованим клопотання в частині покладення обов'язку на підозрюваного носити електронний засіб контролю.

Таким чином, суддею продовжено покладені на підозрюваного ОСОБА_1 у кримінальному провадженні обов'язки, а саме:

прибувати за викликами до суду, слідчого судді та/або слідчого, який здійснює досудове розслідування у кримінальному провадженні;

повідомляти слідчого, який здійснює досудове розслідування у кримінальному провадженні прокурора чи суд, про зміну свого місця проживання та місця роботи;

залишити на зберігання у відповідних органах державної влади свій паспорт для виїзду за кордон та у разі наявності і інші документи, що дають право на виїзд за межі України та вїзд на межі України.

Строк дії обов'язків визначено до 17 листопада 2015 року.

Відповідно до статті 2 КПК України завданням кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Відповідно до статті 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України.

Конституцією України встановлено, що кожен зобов'язаний неухильно дотримуватись Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань передбачає обов'язок не поширювати про особу недостовірну інформацію та таку, що ганьбить її гідність, честь чи ділову репутацію.

Дотримання принципів незалежності суддів декларується та гарантується статтею 129 Конституції України. Ці положення підтверджуються основними конституційними засадами судочинства та конкретизуються у Законі України «Про судоустрій і статус суддів», а саме, статтями 6, 48 цього Закону встановлено, що здійснюючи правосуддя, суди є незалежними від будь-якого незаконного впливу. Суди здійснюють правосуддя на основі Конституції і законів України, забезпечуючи при цьому верховенство права.

Забезпечення незалежності суддів закріплено й у низці міжнародних документів: Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; Основних принципах незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року;

Процедурах ефективного здійснення Основних принципів незалежності судових органів, затверджених резолюцією 1989/60 Економічної і соціальної ради ООН від 24 травня 1989 року, інших.

Ключовими принципами статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначено верховенство права та належне здійснення правосуддя.

Таким чином, судова незалежність у міжнародно-правовому аспекті - це не тільки право людини на незалежний суд, а й право та обов'язок суду бути незалежним у процесі прийняття рішень, це - незалежність судової системи в цілому від виконавчої та законодавчої гілок влади, певні стандарти особистого статусу судді.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України. Обов'язковість урахування (преюдиційність) судових рішень для інших судів визначається законом.

Повноваження Комісії визначено статтею 101 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», з урахуванням норм якої Комісія розглядає в порядку дисциплінарного провадження звернення стосовно суддів місцевих та апеляційних судів з підстав, визначених статтею 92 цього Закону та приймає рішення за результатами дисциплінарного провадження і за наявності підстав застосовує дисциплінарне стягнення.

Разом з тим Комісія не наділена повноваженнями щодо надання оцінки законності та обґрунтованості ухвалених судових рішень, оскільки таке право належить судам апеляційної та касаційної інстанції.

Підстави дисциплінарної відповідальності судді визначено статтею 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»

Таким чином, оскільки в діях судді Цокол Л.І. не встановлено ознак дисциплінарного проступку, передбаченого статтею 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», підстави для відкриття дисциплінарної справи стосовно неї відсутні.

Відповідно до частини дев'ятої статті 95 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у разі відсутності підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, закінчення строку давності притягнення або виявлення обставин, передбачених частиною п'ятою статті 93 цього Закону, орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, приймає рішення про відмову у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді.

Доповідач відповідно до вимог частини першої статті 96 Закону України

«Про судоустрій і статус суддів» не бере участі у прийнятті рішення, а тому не підписує його.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 92-96, 101, 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати,

вирішила:

відмовити у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Печерського районного суду міста Києва Цокол Лариси Іванівни за зверненням народного депутата України Дубневича Ярослава Васильовича та інших.

Рішення про відмову у відкритті дисциплінарної справи оскарженню не підлягає.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко